

TISKOVÁ ZPRÁVA

Vychází publikace *Český literární samizdat 1949–1989*

Praha 27. 11. 2018 – Publikační zákazy, jimiž komunistická moc po srpnu 1968 postihla řadu spisovatelů, publicistů i odborníků z různých oblastí společenských věd, vedla k rozšíření fenoménu strojopisně šířené literatury, pro kterou se postupem času vžilo označení „samizdat“. Nešlo o zcela nový prvek literární historie: utajené šíření zakázaných knih je dávným jevem nejen českých kulturních dějin a v minulém století se rozvíjelo již za protektorátu i v poúnorovém období. Teprve normalizační režim však ze samizdatu učinil plnohodnotnou součást literárního života, byť byla omezena složitostí výroby, minimálními náklady popisovaných knih i konspiračními pravidly. Právě na samizdat byli dlouhodobě odkázáni mnozí z nejvýznamnějších autorů šedesátých let, k nimž se postupně přidávali začínající spisovatelé mladších generací, kteří nechtěli ani předstírat loajalitu ke komunistické ideologii.

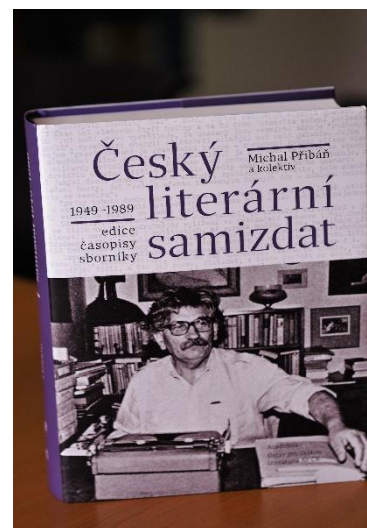

Foto: Olga Sedílková, ÚČL AV ČR

Lexikografické oddělení Ústavu pro českou literaturu AV ČR připravilo a v nakladatelství Academia nyní vydává rozsáhlou slovníkovou publikaci **Český literární samizdat 1949–1989: edice, časopisy, sborníky**, která přináší 311 podrobně zpracovaných hesel vydavatelských podniků, periodik a výběrově i neperiodických sborníků z oblasti literárního samizdatu poúnorového i posrpnového období. Autoři se nezabývali jen těmi nejznámějšími vydavatelskými podniky, jako jsou Edice Petlice, Edice Expedice nebo časopisy Kritický sborník, Revolver Revue, Vokno a Host, ale shromáždili mnoho dosud neznámých údajů o řadě lokálních edic a časopisů, které se primárně či sekundárně věnovaly literární tvorbě a její reflexi. Samizdat zde není chápán jako způsob komunikace příslušný výhradně politickému či kulturnímu disentu, nýbrž jako podstatná součást alternativní kultury normalizačního období, zejména v osmdesátých letech výrazně pronikající do tzv. šedé zóny české společnosti.

Zásadní materiálovou základnou byly fondy pražské knihovny Libri prohibiti Jiřího Gruntoráda, jemuž je kniha věnována. Na přípravě hesel spolupracovala řada někdejších vydavatelů a redaktorů, kteří autorům zpřístupnili své soukromé sbírky a archivy. O několik hesel se postarali externí

specialisté nejen z akademických pracovišť. Publikace je doplněna rozsáhlou úvodní studií, rejstříky a bohatým obrazovým doprovodem.

Michal Přibáň a kol.: Český literární samizdat 1949–1989: edice, časopisy, sborníky. Praha, Academia a Ústav pro českou literaturu AV ČR 2018. 616 stran.

Kontakt:

PhDr. Michal Přibáň, PhD., e-mail: priban@ucl.cas.cz, tel.: 775 961 759

Mgr. Olga Sedílková (propagace), e-mail: sedilkova@ucl.cas.cz, tel.: 734 188 005

Mgr. Marie Povýšilová (recenzní výtisky), e-mail: povysilova@academia.cz, tel.: 774 135 606